

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 677/2017-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. novembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészároša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosti spoločnosti Centrálny depozitár cenných papierov SR, a. s., Ulica 29. augusta 1/A, Bratislava, zastúpenej advokátskou kanceláriou BIZOŇ & PARTNERS, s. r. o., Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Juraj Bizoň, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 Co 750/2014 zo 16. apríla 2015 (Rvp 13230/2015), rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 233/2014 z 15. júla 2015 (Rvp 13391/2015), rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3 Co 53/2015 z 26. augusta 2015 (Rvp 16023/2015) a rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13 Cob 105/2015 z 23. septembra 2015 (Rvp 16024/2015) a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti spoločnosti Centrálny depozitár cenných papierov Slovenskej republiky, a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli doručené štyri ústavné sťažnosti sťažovateľa Centrálny depozitár cenných papierov SR, a. s. (ďalej aj „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 Co 750/2014 zo 16. apríla 2015, rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 233/2014 z 15. júla 2015, rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3 Co 53/2015 z 26. augusta 2015 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13 Cob 105/2015 z 23. septembra 2015.

2. Uznesením PLs. ÚS 4/2016 z 3. februára 2016 plénum ústavného súdu spojilo veci vedené pod sp. zn. Rvp 13230/2015, sp. zn. Rvp 16023/2015 a sp. zn. Rvp 16024/2015 na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 12230/2015. Uznesením ústavného súdu PLs. ÚS 27/2016 z 9. novembra 2016 k uvedeným veciam bola pripojená aj vec vedená pod sp. zn. sp. zn. Rvp 13391/2015 s tým, že spojené veci budú ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 12230/2015.

3. Pri príprave predbežného prerokovania predmetných sťažností z obsahu dvoch sťažností doručených ústavnému súdu rovnako 10. decembra 2015 a z obsahu priložených a napadnutých rozsudkov Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3 Co 53/2015 z 26. augusta 2015 a Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13 Cob 105/2015 z 23. septembra 2015 bolo zistené, že sťažovateľ zamenil spisové značky a dátum vydania týchto dvoch rozhodnutí, preto ústavný súd s prihliadnutím na zjavný omyl sťažovateľa predmet tohto konania vymedzil v súlade s priloženými kópiami napadnutých rozsudkov tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto uznesenia.

4. Z jednotlivých sťažností a ich príloh vyplýva, že sťažovateľ viedol odporcom odplatne účet majiteľa cenných papierov na základe právnych vzťahov vzniknutých ešte z obdobia tzv. kupónovej privatizácie. Podľa interného označenia sťažovateľa išlo o službu

CD -55 - vedenie účtu majiteľa. V roku 2008 sťažovateľ jednostranne zvýšil sadzby za túto službu a neskôr začal nezaplatené faktúry vymáhať súdnou cestou.

5. Sťažovateľ žaloval [REDAKOVANÉ] „o zaplatenie 1 859,46 € s prísl.“ za vedenie účtu cenných papierov v rokoch 2008, 2009 a 2010. Prvostupňový súd zaviazal [REDAKOVANÉ] zaplatiť sťažovateľovi sumu 199,76 €, ako aj trovy konania. Krajský súd v Žiline rozsudkom sp. zn. 10 Co 750/2014 zo 16. apríla 2015 potvrdil odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa. Argumentoval tým, že žalovaný nebol emitentom, u ktorého zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cenných papieroch“) explicitne prikazuje aplikáciu Obchodného zákonníka. Medzi sťažovateľom a žalovaným je občianskoprávny vzťah, kde platí trojročná premlčacia lehota. Tým, že sťažovateľ žaloval po jej uplynutí, žaloba musí byť zamietnutá.

6. Sťažovateľ podal žalobný návrh aj na [REDAKOVANÉ] „o zaplatenie 331,94 € s prísl.“ za vedenie účtu cenných papierov v roku 2008. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom sp. zn. 15 Co 233/2014 z 15. júla 2015 potvrdil zamietnutie žaloby Okresným súdom Žiar nad Hronom, pretože sťažovateľ nepreukázal doručenie faktúry žalovanému v takom čase, aby neuplynula štvorročná premlčacia lehota podľa Obchodného zákonníka.

7. Na Okresnom súde Poprad sťažovateľ podal žalobu na [REDAKOVANÉ] „o zaplatenie 829,58 € s prísl.“ za vedenie účtu v roku 2008. Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 3 Co 53/2015 z 26. augusta 2015 potvrdil zamietnutie žaloby s tým argumentom, že ide na základe § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka o vzťah spotrebiteľský, na ktorý sa aplikuje Občiansky zákonník. Tým, že sťažovateľ žaloval po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty, žaloba musí byť zamietnutá.

8. Napokon sťažovateľ žaloval aj [REDAKOVANÉ] „o zaplatenie 678,88 € s prísl.“ za vedenie účtu v roku 2008, 2009 a 2010. Krajský súd v Žiline rozsudkom sp. zn. 13 Cob 105/2015 z 23. septembra 2015 potvrdil zamietnutie žaloby s tým argumentom, že § 105 ods. 5 zákona o cenných papieroch (Právne vzťahy medzi členom, ktorému bol účet

majiteľa zriadený, a centrálnym depozitárom a právny vzťah medzi členom a majiteľom takéhoto účtu sa spravujú týmto zákonom a Obchodným zákonníkom) sa na žalovaného nevzťahuje, a preto sa uplatní trojročná premlčacia lehota podľa Občianskeho zákonníka. Tým, že sťažovateľ žaloval po jej uplynutí, žaloba musí byť zamietnutá.

9. Sťažovateľ namieta najmä, že v okolnostiach daných vecí prvostupňové, ako aj odvolacie súdy „*nedostatočne odôvodnili, z akých dôvodov pri posudzovaní právneho vzťahu účastníkov konania uprednostnili aplikáciu Občianskeho zákonníka ako všeobecného právneho predpisu pred aplikáciou zákona o cenných papieroch a Obchodného zákonníka ako špeciálnych právnych predpisov*“. Sťažovateľ argumentuje s rozsiahlou rekapituláciou judikatúry ústavného súdu tým, že krajské súdy svoje rozsudky (i) nedostatočne odôvodnili a (ii) odklonili sa od praxe iných krajských súdov, ktoré žalobám sťažovateľa vyhovel.

10. Na základe uvedených podstatných skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd jeho sťažnostiam vyhovel a vyslovil porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 Co 750/2014 zo 16. apríla 2015, rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 233/2014 z 15. júla 2015, rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3 Co 53/2015 z 26. augusta 2015 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13 Cob 105/2015 z 23. septembra 2015. Sťažovateľ tiež navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vrátiť ich odvolacím súdom na ďalšie konanie.

II.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

14. V preskúmaných veciach je predmetom sporu zaplatenie poplatku za vedenie účtu cenných papierov v sumách od 199,76 € do 829,58 €, t. j. z hľadiska predmetu sporu ide v daných prípadoch o tzv. bagateľné veci. Za daných okolností už samotný predmet sporu v napadnutých konaniach zakladá z hľadiska doterajšej judikatúry ústavného súdu dôvod na odmietnutie sťažností už pri ich predbežnom prerokovaní. Ak totiž Civilný sporový poriadok vylučuje u tzv. bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi na základe uplatnenia mimoriadneho opravného prostriedku, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza

do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov, ktoré sú pre postupy zisťovania skutkového základu sporu a pre jeho právne posúdenie (IV. ÚS 358/08).

15. Napriek uvedenému v duchu materiálnej ochrany ústavných práv sťažovateľa však ústavný súd sťažnosti preskúmal a zisťoval, či by inak bolo možné sťažnosti prijať na ďalšie konanie, alebo sú tu aj iné dôvody odmietnutia sťažností pri ich predbežnom prerokovaní.

16. Podstatou veci je preskúmanie tvrdenia sťažovateľa, že napadnuté rozsudky krajských súdov týkajúce sa nezaplatených faktúr za zvýšený poplatok za vedenie účtu cenných papierov trpia nedostatočným odôvodnením, sú nepreskúmateľné, a zároveň sú odklonom od ustálenej judikatúry iných krajských súdov, a tým porušujú základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

17. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

18. Článok 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v čl. 46 až čl. 50 ústavy (I. ÚS 117/05). Podľa stálej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu viazaného procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu, vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01). Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené

procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je, ako už bolo uvedené, taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany a z ktorého musí byť, bez ohľadu na to, či sa odvolací (prípadne dovolací) súd stotožní a inkorporuje odôvodnenie rozhodnutí inštančne nižších súdov, zrejme, že sa zaoberal a vyjadril k esenciálnym otázkam vzťahujúcim sa na ním prejednávanú vec a neuspokojil sa bez ďalšieho so závermi inštančne nižších súdov (pozri napr. *Helle v. Fínsko*, č. 20772/92, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 19. 12. 1997, bod 60; *Rajkovič v. Chorvátsko*, č. 50943/99, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 3. 5. 2001, bod 2). Rozhodnutie všeobecného súdu musí obsahovať dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto závery nesmú byť svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené (II. ÚS 242/2015).

Vzhľadom na charakter námietok sťažovateľa ústavný súd tiež zdôrazňuje svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria organický celok.

19. Na tomto mieste je nutné pripomenúť, že ústavný súd, ktorého úlohou je v zmysle čl. 124 ústavy ochrana ústavnosti, nie je alternatívnou a ani ďalšou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (podobne už II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). V dôsledku toho sa úloha ústavného súdu obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi (vrátane ich procesného postupu) s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť preto predmetom kontroly zo strany ústavného súdu zásadne len vtedy, ak by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a teda z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok

porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

20. Ústavný súd uvádza, že prerokúvané sťažnosti sú pokračovaním množstva v podstate rovnakých žalôb sťažovateľa proti majiteľom účtov cenných papierov. Z tohto dôvodu pristúpilo plénum ústavného súdu k spojeniu vecí, a to najmä preto, že sťažnosti majú rovnaký právny základ.

Sťažovateľ od roku 2008 výrazne zvýšil poplatok za vedenie účtu, majiteľom nedoporučene rozoslal faktúry, a neskôr, spravidla „na hrane“ premlčacích lehôt žaloval majiteľov o úhradu poplatku za vedenie účtu s príslušenstvom. Tieto žaloby sú odrazom zložitej ekonomickej transformácie, keď množstvo majiteľov týchto účtov drží „pozabudnuté“ cenné papiere z kupónovej privatizácie. V prípadoch sa tak prelínajú (i) starý (zákon č. 600/1992 Zb. v znení neskorších predpisov) a nový zákon o cenných papieroch a s tým spojené otázky, či vzťah vznikol ex lege, alebo zo zmluvy, (ii) zložitý vzťah občianskoprávnej a obchodnoprávnej úpravy a (iii) v neposlednom rade ochrana spotrebiteľa podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Z uvedeného vyplýva, že predmetné „hromadné“ žaloby sú hmotnoprávne komplikované. Z právnických databáz je zrejmé, že v mnohých prípadoch na okresných a krajských súdoch sťažovateľ uspel, a od toho odvíja aj nespokojnosť vo veciach s opačným výsledkom.

21. Ústavný súd preskúmal všetky štyri napadnuté rozsudky a konštatuje, že sťažnosti sú zjavne neopodstatnené, pretože krajské súdy v preskúmaných rozsudkoch dostatočne a ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnili svoje rozhodnutia a nemožno ich považovať za arbitrárne. Samotná skutočnosť, že sťažovateľ má na veci odlišný názor, nezakladá bez ďalšieho porušenie označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru (m. m. I. ÚS 188/06, II. ÚS 325/2014).

Pokiaľ sťažovateľ poukazuje na to, že na okresných súdoch a krajských súdoch v mnohých skutkovo a právne podobných prípadoch uspel, a teda krajské súdy sa napadnutými rozsudkami „odklonili od judikatúry iných krajských súdov“, ústavný súd konštatuje, že nie je jeho úlohou zjednocovať rozhodovaciu prax všeobecných súdov, pretože zjednocovanie rozhodovacej praxe je vecou odvolacích súdov, resp. najvyššieho súdu (obdobne napr. I. ÚS 199/07, I. ÚS 235/07, II. ÚS 184/2015 a iné).

22. K namietanému porušeniu označených práv rozsudkami Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 Co 750/2014 zo 16. apríla 2015, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3 Co 53/2015 z 26. augusta 2015 a Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13 Cob 105/2015 z 23. septembra 2015

V troch veciach mali krajské súde rôzne názory na namietané hmotnoprávne otázky. Tieto názory však z hľadiska procesnej svojvôle, ktorú zakazujú práve napadnuté články ústavy a dohovoru, obstoja, pretože boli riadne odôvodnené, a právne názory, ktorých výsledkom je záver o trojročnej premlčacej lehote, nie sú ani z hmotnoprávneho hľadiska svojvoľné. Vo všetkých troch prípadoch nachádzali krajské súde normu, prostredníctvom ktorej „posunuli“ nárok žalobcu z priestoru obchodnoprávneho do priestoru občianskoprávneho.

Krajský súd v Žiline v rozsudku sp. zn. 10 Co 750/2014 zo 16. apríla 2015 (odporca [REDAKOVANÉ]) akcentoval § 9 ods. 3 zákona o cenných papieroch (Právne vzťahy vzniknuté pri uplatňovaní práv spojených s cennými papiermi, ktoré sa môžu uplatňovať len voči emitentovi alebo voči inej zákonom určenej právnickej osobe alebo fyzickej osobe, sa spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka alebo Občianskeho zákonníka o záväzkových právnych vzťahoch, ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak.).

V ďalšom rozsudku sp. zn. 3 Co 53/2015 z 26. augusta 2015 (odporca [REDAKOVANÉ]) Krajský súd v Prešove „transformoval“ vzťah obchodnoprávny na vzťah občianskoprávny cez § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka (Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.), ktorý sa dotýka spotrebiteľských vzťahov.

Napokon Krajský súd v Žiline v rozsudku sp. zn. 13 Cob 105/2015 z 23. septembra 2015 (odporca [REDAKOVANÉ]) akcentoval § 105 ods. 5 zákona o cenných papieroch (Právne vzťahy medzi členom, ktorému bol účet majiteľa zriadený, a centrálnym

depozitárom a právny vzťah medzi členom a majiteľom takéhoto účtu sa spravujú týmto zákonom a Obchodným zákonníkom.).

22.1 Podľa názoru ústavného súdu sú uvedené odôvodnenia odvolacích súdov dostatočné, keďže týmito dávajú odpovede na kľúčové námietky sťažovateľa. Ústavný súd v uvedených súvislostiach akceptuje právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý síce dosiaľ záväzne nezjednotil otázku premlčania vo vzťahu k účtom vedeným sťažovateľom, avšak vo veci sp. zn. 1 Obdo 42/2015 využil priestor *obiter dictum* v uznesení o odmietnutí dovolania podaného pre odňatie možnosti konať pred súdom, kde uviedol, že sa v týchto veciach jedná o (i) záväzok zo vzťahu majiteľa účtu a žalobcu a záväzok vzniknutý (ii) ex lege, a nie o záväzok zo vzťahu uvedenom v § 105 ods. 5 zákona o cenných papieroch. Keďže § 105 ods. 5 zákona o cenných papieroch presne určuje okruh vzťahov, ktoré sa subsidiárne podriaďujú Obchodnému zákonníku, nie je prípustné analogické použitie takéhoto odkazu na vzťahy, ktoré podmienky určené zákonom nespĺňajú. Pokiaľ neexistuje v osobitnom predpise pre určitý okruh vzťahov priamy odkaz na právny predpis (ako je to v § 105 zákona o cenných papieroch), je potrebné subsidiárne aplikovať všeobecný predpis občianskeho práva, teda výlučne Občiansky zákonník, pokiaľ nejde o relatívny obchod. Najvyšší súd v uvedenom uznesení tiež uviedol, že *„z povahy záväzku, ktorý nespĺňa podmienky relatívneho ani absolútneho obchodného záväzkového vzťahu podľa ust. § 261 ods. 1 až 3 resp. § 261 ods. 6 písm. c) Obchodného zákonníka, keďže nevznikol na základe zmluvy, ale zo zákona, ako aj z povahy žalovaného ako subjektu bez podnikateľského charakteru vyplýva, že na daný vzťah nemožno aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka. Všeobecné súdy tak správne situáciu vyhodnotili bez toho, aby dovolací súd v ich hodnotení vzhliadol prvok prekvapivosti, arbitrárnosti či zakázanej retroaktivity. Pokiaľ neexistuje v osobitnom predpise pre určitý okruh vzťahov priamy odkaz na právny predpis (ako je to v ust. § 105 ZoCP), je potrebné subsidiárne aplikovať všeobecný predpis občianskeho práva, teda výlučne Občiansky zákonník. Subsidiarita osobitného predpisu obchodného práva je použiteľná len pre prípady priameho legislatívneho odkazu.“*

22.2 Vzhľadom aj na uvedené ústavný súd preto dospel k názoru, že ustanovenie § 105 ods. 5 zákona o cenných papieroch (bez ohľadu na intertemporalitu) neobmedzuje pôsobnosť Obchodného zákonníka, ale len uvádza, teda zvyrazňuje, kedy ide určite o obchodnoprávny vzťah. Aplikuje sa preto § 261 ods. 6 písm. c) Obchodného zákonníka (Touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy z burzových obchodov a ich sprostredkovania (§ 642) a ďalej z odplatných zmlúv týkajúcich sa cenných papierov.), pretože ide o odplatnú zmluvu týkajúcu sa cenného papiera, aj keď vznikla pôvodne prevzatím investičných kupónov privatizácie. Ide však o spotrebiteľský vzťah, preto sa aplikuje Občiansky zákonník, a hlavne by bolo potrebné vykonať kontrolu neprijateľných podmienok, vrátane zmeny vzťahu. V tomto je zahrnutá otázka kontinuity pozícií z kupónovej privatizácie a náhlejšej zmeny cenníka v roku 2008.

22.3 Z uvedených argumentov vyplýva, že trojročná premlčacia lehota je v okolnostiach daných vecí jedným z akceptovateľných výkladov, a aj keď krajské sudy niekedy zvolili odlišné argumenty, riadne a primerane ich odôvodnili. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd zastáva názor, že krajské sudy sa v napadnutých rozsudkoch ústavne konformným spôsobom zaoberali kľúčovými námietkami, ktoré sťažovateľ uplatnil vo svojich odvolaniach. Právne závery, ktoré k námietkam sťažovateľa zaujali konajúce odvolacie sudy, sú dostatočným spôsobom odôvodnené a zodpovedajú obsahu a zmyslu právnych noriem, ktoré krajské sudy v spojení s okresnými súdmi pri rozhodovaní aplikovali. V tejto časti napadnuté rozhodnutia krajských súdov sú preto podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné a nesignalizujú takú príčinnú súvislosť medzi nimi a sťažovateľom označenými právami, ktoré by zakladali reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Vzhľadom na uvedené už nie je nutné ústavne zasahovať do právoplatne rozhodnutých vecí, resp. sťažnosť je treba v tejto časti odmietnuť už v štádiu predbežného prejednávania ako zjavne neopodstatnenú.

23. K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 233/2014 z 15. júla 2015

Zamietnutie žaloby vo veci, v ktorej rozhodoval Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom sp. zn. 15 Co 233/2014 z 15. júla 2015 (odporca ██████████) vychádzalo zo skutkových okolností (*„Odvolací súd zastáva rovnaký názor ako okresný súd, že nemožno považovať za postačujúce a náležité preukázanie počiatku plynutia premlčacej doby k 01.03.2009, ak navrhovateľ ako jediný a rozhodujúci dôkaz pre počítanie počiatku premlčacej doby od tohto dňa predložil súdu ako dôkaz iba navrhovateľom vystavenú faktúru, resp. „vystavenie faktúry“ ako uvádza v odvolaní, v ktorej navrhovateľ ako deň vystavenia uviedol dátum 31.12.2008 a v ktorej stanovil deň jej splatnosti na 28.02.2009.“*) Aj keď odvolací súd akceptoval štvorročnú premlčaciu lehotu (na rozdiel od predchádzajúcich rozhodnutí odvolacích súdov), sťažovateľ nepreukázal doručenie faktúry, ktorú nezasielal doporučené, a tak Krajský súd v Banskej Bystrici (rovnako, ako aj prvostupňový súd) vychádzal z neskoršieho dátumu uplatnenia nároku. Tieto argumenty odvolací súd riadne odôvodnil. Ide o skutkovú otázku, kde prebehlo dokazovanie, a tak Krajský súd v Banskej Bystrici nemohol porušiť sťažovateľovo právo na súdnu ochranu a na spravodlivý proces. Preto bolo potrebné sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

24. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2017